

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio I. Quid & quotuplex maleficium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

MARTINI DEL
RIO DISQUISITIONVM
MAGICARVM.
LIBER TERTIVS.

QVI EST
DE MALEFICIO, ET DE VANA
OBSERVATIONE.

Adiungo posterius istud, quoniam pauca & minus difficilia de illo nobis
occurrunt dicenda.

PARS PRIOR DE MALEFICIO.

QVÆSTIO I.

Quid & quotuplex maleficium?

Non disputo, an sit id sup-
pono. qui negant: eos
Sacrae litterae, Iuris v-
triusque sanctiones, Hi-
storici, poetae, commu-
nis consensus, & saeculorum omnium
memoria damnat. Nullum Magiae ge-
nus amplius caecodæmonem oblectat.
quia (vt ait Synesius) calamitates mor-
talium conuiuia sunt malorum damo-
num. Sumimus autem maleficij nomen
non pro damno, seu peccato quouis:
sed pro signo effectiue magico atque
superstitioso, quo, qui vititur, malefi-

A *eus a.* qui vero leditur, maleficiatus
appellatur *b* Describi sic potest, Male-
ficium est magica species, qua quis ope
dæmonis alteri damnum parat. Dixi
speciem magice, vt ad huiusmodi da-
mna vocis latitudinem coërceam. Ad-
didi, ope dæmonis: si enim pactum &
fædus cum dæmone desit, nihil res ad
hanc tractationem pertinet: non ma-
gis, quam homicidium ferro patra-
tum, vel raptus virginis, vel furtum,
aut latrocinium, Diuidi maleficium
potest aspectu finis, vel ad aspectu ef-
ficientis. Efficientem causam hic non

a Rubr.
Cod. de
malefic.
& mathe.
b extra de
frigid. &
maleficia

voco Deum permittentem, neque dæmonem perficientem, neque prauam malefici consentientis & cooperantis liberam voluntatem. hæc enim tria semper in omni maleficio concurrunt. nec enim capillus de capite cadere potest, sine Dei permisso: nec dæmon plus damni potest inferre, quam Deus permittit, nec vult, id quod permittitur, patrare, nisi maleficus in maleficium consentiat. Quod manifestum est facere sacrilega imitatione Dei. Opt. Max. qui sacramentorum ministerio salutem vt conferat, ministri voluntatem requirit. Requirit hæc malefici intentionem docet, quod contactum vel pulueres strigum videamus tantum nocere illis, quibus nocere voluerunt, quod multis exemplis Nicol. Remigius confirmavit: & vero certum est de maleficijs, quæ composita non sunt naturalibus venenis. Sed voco efficientes causas, instrumenta materiamque nocendi, quæ ad nocuummentum immediatè concurrunt. Huiusmodi efficientia sunt varia.

Primo nocent pulueribus quibusdam minutis, in cibum, potumue infusis, vel nudo corpori affricatis, vel in vestes diffusis: horum, qui necant atri: qui morbum tantum adferunt, cinericei, vel interdum rufficolaris sunt. cōtra, quo puluere malum tollunt, & medicinam faciunt, is plurimum albus est. Vis tamen ista, non ex pulueris colore, vel alijs qualitibus manat: sed tota pendet à pacto cum dæmone inito. colores tantum deseruiunt declarandæ conuentorum fidei, & ne sagæ decipiantur, quid (vt dici solet) pro quo præbendo. Hoc inde colligitur, quia nonnunquam qui calor albus vni medicinam facit, is in alterius strigis potestate lethalis est, & cinericeus penes vnam morbos, penes aliam lethum

A adducit: quinetiam vni & eidem sagæ aliquando necem infert, aliquando sanat à morbo, prout dæmoni signū lubet commutare. Putaram huiusmodi pulueribus cibos infectos à Simone Mago, apud Anastat. *quæst. in SS. 23.*

2. Maleficium patrant herbis, festucis, alijsq; id genus friuolis in humum proiectis, quæ supergredientibus (quibus tamen malefica voluerit) ægritudinis vel necis certissima causa sunt.

B 3. Vtuntur vnguentis albis, vel sub ruffis, instar bituminis, in quibus interlucent permixtæ metalli micæ, & mul luteæ candicantesque guttæ: si vnguentum hoc igni iniicias, fulgorem, strepitum, nidoremque edit. cui similem res alia nulla. hoc nonnullæ semper habent manus illitas, ne qua nocendū relabatur occasio lethale, si demulcendo vel summas vestes attingerint.

C 4. Solo halitu afflatuue inficiunt, sic solent esse causa puerperis abortiendi summo cum vitæ periculo, vt exemplis comprobant Nicol. Remi. Sprengerus, & Loyherius &c. & hoc dæmones posse Petellus olim docuerat *lib. de dæmon.*

5. Grauisissima damna inferunt solis verbis vnde Lucanus.

Mens hausti nulla sanie polluta veneni

Excantata perit. Virgilius:

Miscueruntq; herbas & non innoxia verba.

Nempe quæ docuit dæmon, vnde Ouidius vocat Hecateia:

Protinus horrendis infamia pabula succis

Conterit, & tritis Hecateia carmina miscet.

c lib. 2. de
inonol. c.
3. & 1. 2. c.
& 9.

d horum
exempla
pete à
Nicol. Remi
li. 1. c. 1. de
1. 2. c. 7. de
8.

a vide de
nigrom.
d. cap. 1.

b vide de
mid. 1. 4. c.

c l. 2. c. 7.
Sprengerus
malleo.
Loyherius
de spr.
cap. 1.

Sene-

Seneca, multis venenis enumeratis, de Medea:

Addit venenis verba non istis minus

Metuenda. Quodque mirum, interdum nocent solis minis, vel increpatione, immo & laude creditum id non gentilibus modo, qui Baccare frontem cingebant, ut huic malo obuiarent, sed & ætati nostræ probatum experientia est, quod & ego fateor, sed addo, hæc omnia non virtute verborum, sed opera diaboli ad signum concurrentis perfici.

6. Nec rebus sacris parcunt, ut quæ aspergillum pulueribus contigerat, & sic aspergens aliam aqua benedicta, miseram confecit, apud Remigium li. 1. c. 2.

Denique quedam grassantur apertius, quæ per dæmonem strangulari vel præcipitari alium curant, vel puerulos noctu iniecta culcita præfocant, vel acu post aurem infixâ necant, ut apud Sprengerum illa obstetrix Heluetia: vel è cunis rapiunt, & lancinant, aut in usum vnguentorum, ut alias docui, vel in cibum sibi gratissimum, vnde Glossarium vetus *Strigē* λαισπόρους: ducta voce à *Læstrygonibus* Homeri *Odyss.* x. anthropophagis: sic etiam legimus Eucherias & Gnoisticos qui magia utebantur, infames fuisse infanticidiorum: à quibus, in Catholicos hanc Nationes calumniam deriuarunt. Interdum puerulis virulenti quidpiam instillant, vnde moriantur vel statim, vel tabe paulatim: interdum & sanguinem exsugunt. hinc orta vetus opinio de *Fresia* vel *Strige* auicula, de qua *Q. Serenus*:

Præterea si forte premit Strix atra pueros

A *Virosa immulgens exortis vbera ...*
bris.

Et alia opinio ab Ouidio comprobata his versibus:

Nocte volant, puerosq; petunt nutricia e-
gentes.

Et vitiant cunis corpora apta suis:

Carpere dicuntur lætentis corpora ro-
stris.

Et plenum poto sanguine guttur ha-
bent.

B Meminit & Festus Pompeius. Talis illa Gelo, si præstigiosa non fuit, quæ incassum Mauritio in crepundijs mortem molita, ut narrauit græcus scriptor, *Nicephorus lib. 28. Hist. cap. 9.* In Panama Peruuia multas striges inuentas, quæ sanguinem infantulorum exsugabant, refert. *Pet. Chieza descript. India. p. 2. cap. 196.* Hoc genus Hebræis & veteribus Latinis: illis sub nomine *Lilith*, his sub nomine *Lamia*, quoque, non ignotum, præter ea quæ dixi, probant alia allata à Seb. Michaeli in *Pneumalog.* quod obseruarint has ut plurimum esse *Nashim* (h. feminas) ut ait *Helias in Turbi.* quod *Lilith*, deducitur à voce *Lail*, quæ noctem significat, eo quod nocte cum illo dæmone grafari solitæ: item quia tales mulieres ab Hebræis vocantur *matres dæmonum*, eo quod dæmones, colunt, fouent, & obsequentes habent. Interrogati quodam seniores Synagoga vnde fieret, quod plerique pueri nondum occidui (*nota, ante, circumfisionem*) reperirentur necati, responderunt eos interimi à *Lilith*, hoc est *Lamijs*: hodie potissimum nondum baptizatis infantulis insidiantur. Testatur idem *Helias*, quod mulieres Hebrææ, ut sunt valde superstitiosæ & deditæ fortilegijs, contra hanc pestem vtuntur superstitione quadam: quam se ab ipsa *Lilith* hoc est *primaria quadam strige*:

C

D

E

didicisse gloriantur, vt certos characteres & nomina in angulis cubiculorum describant. Neque has Græci ignorarunt. Nam Duris *libra 2. rerum Libyæ*. testatur Lamiarum nomen deductum, à quadam fæmina, cui nomen Lamia, quæ zelotypia furès, quod maritus in mala deditus adultera foret, prolem etiam adulterinam sustulisset, & magna prosequeretur cura, hunc infantulum ipsa necauit, & quotquot alios deinceps adipisci potuit. Videntur solitæ Lamia veteres infantulis mammas ostentare, quasi eos lactaturæ, & sic fletum compescere. nam hoc est, quo S.S. alludit dicens *Nudauerunt Lamiamammas suas.* & quod Serenus dixit, *virosa vbera lactantibus inserere,* & quod Ouidius aggredi infantulos *nutricis egentes.* Sic ergo solitæ simulare alimoniam, & interea vere miseros infantulos exsugere. Hodie non tam simulant se nutricis, quam ferarum specie inuadunt incustoditos, & dormientium cum sanguine vitam exsugunt, vel tabifico veneno interimunt. Altera restat diuisio, à fine petita. Secundum quam omne maleficium, vel est *somnificum*, vel *amatoriū*, vel *hostile.*

QVÆSTIO II.

De maleficio *somnifico.*

Sic voco quando aliquem potione, malo carmine, & certis ritibus soporant, vt interea ei venenum infundant, vel infantulos rapiant, aut necent, vel furto quid subtrahant, vel stupro adulteriove contaminent, faciunt hoc interdum magi, & fieri potest naturalibus venenis soporiferis, recentia exempla congerunt Pet. Binsfeld. & Nicolaus Remigius, & patet exemplo

A quo narratur in vita D. Bernardi, nam, ibi tot annis adiacentem maritū incubus vxoris fefellit, quodeo dormiente factū oportuit. Pleraque magi secreta sparsim Virgil. attigit, in his & istud *Aeneid. 6.* de Cerbero & Cumea:

Cui vates horrere videns iam colla colubru,

Melle soporitam, & medicatis frugibus ossam

B *Obicit: ille fame rabida tria guttura pandens*

Corripit obiectam, atq; immania terga resoluit.

Eufus humi totoq; ingens extenditur antro.

Occupat Aeneas aditum custode sepulto.

Sic & Ouid. 7. *Metamorph.* de Medæa? *Peruigilem super est herbus sopire draconem,*

C *Qui cristalinguisq; tribus præsignis, & vncis*

Dentibus horrendus, custos erat arboris aureæ:

Hunc postquam sparsit Lethæi gramine succi,

Verbaq; ter dixit placidos facientia somnos:

Somnus in ignotos oculos vbi venit, & auro:

D *Heros Aesonijs petitur,*

Sed Maro tantum meminit physici effectus, Ouidius etiam magici per carmina, quare sic intelligenda eiusdem Medæa in *Epist.*

Elammea subduxit medicato lumina somno:

Et tibi, qua raperes vellers, tuta dedit.

E & apud Senecam:

Tu quoque relicto peruigil tolhis ades

Sopite primum cantibus serpens meus.

Apollonius etiam *lib. 4.* Argonaut. tradit incantamentis Soporatum: idque

magno

Threo. 4.
Hai. 34.

Binsfeld
de cofid.
malef.
6. cluf.
Remigius. l. 2.
4. vita D.
Bern. l. 2.
cap. 6.

* not.
cora
pro
na
G
hor.
* hoc
tior
profu